

Acció Cooperatista

Redacció: } Pelai. 7 • Tel. 17374
Administració: }

Organ de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Es notable que, en un temps relativament curt, les institucions cooperatives hagin assolit una extensió geogràfica tan gran com l'assolida, en un període de temps molt més llarg, per les empreses capitalistes.

GEORGES FAUQUET

Es hora de fer adeptes per la cooperació; no s'hi val estar creuat de braços i excusar-se amb la guerra per no fer propaganda

Dues publicacions

El Comitè Executiu de la Federació de Cooperatives de Catalunya m'ha encarregat la tasca d'augmentar el número de «Publicacions d'ACCIO COOPERATISTA» amb dos volums més: «El Libro de Rovira» i «Organització i Comptabilitat d'una Cooperativa de Consum».

He acceptat amb gust les dues comandes. La primera pel que representa en Rovira per l'organització; la segona, pel que representa un llibre d'aquest caire pel moviment cooperatiu.

Rovira per l'organització, a més d'ésser l'home que morí essent president de la Federació, representa una valor d'una constància i d'una tenacitat formidables, d'una bondat i d'una humilitat sorprenents, d'un altruisme i d'una sinceritat sense màcula.

Jo havia conegut Joan Rovira en molts moments, vull dir en moments de goig i de tristesa, en moments d'èxit i de fracàs, en moments d'excitació i de calma, i Rovira sempre era el mateix, l'home ponderat que sabia fer-se càrrec de tot i sacrificar-se. Aquesta bonhomia característica de Joan Rovira és la bonhomia que traspuja a través dels seus escrits. Rovira era un escriptor d'una ductilitat sorprenent que tractava tots els temes i qüestions d'una manera casolana i senzilla.

Rovira llegia molt; era difícil no veure'l amb un llibre sota el braç, anant pel carrer, o bé assegut a la Federació llegint; per aquest motiu els seus escrits estan plens de cites de tota mena i tracten de les matèries més diverses.

Rovira actuava molt; no excusava la seva assistència a cap classe d'actes, per insignificants que fossin, als quals era invitat, i fos quin fos el número d'oients, les seves paraules quan intervenia palesaven sempre el mateix caliu, escalf i entusiasme per l'organització i la marxa cooperativistes.

Rovira era conegut de tots els cooperadors; amb la seva bondat havia arranjat molts assumptes que estaven enverinats i havia sembrat la pau i cordialitat entre els cooperadors de molts pobles que inconscientment es feien una guerra absurda i fructífera; quan acudien a la Federació els cooperadors, per a solucionar algun conflicte, trobaven sempre l'amic Rovira prompte a intervenir en favor de les justes aspiracions i demandes.

Es per tots aquests motius que jo amb veritable plaer m'he fet càrrec de recopilar, triar i seleccionar la producció de Joan Rovira; és per tots aquests motius que totes les cooperatives i tots els cooperadors voldran associar-se a aquest homenatge i tenir en llur biblioteca «El Libro de Rovira».

Me n'he fet càrrec amb més entusiasme encara, de compaginar «El Libro de Rovira», perquè l'actual president de la Federació de Cooperatives de Catalunya, Felip Barjau, a qui vaig conèixer i parlar per primera vegada precisament davant del fèretre del company Rovira, el dia de l'enterrament d'aquest, va assenyalar-me, en un article publicat a ACCIO COOPERATISTA, com a recopilador de l'obra que el malaguanyat Rovira havia deixat escampada. S'acompleix aquella profecia feta per un home que tantost em coneixia i el mateix Felip Barjau la confirma posant el pròleg al recull i tria de l'obra de Joan Rovira.

Hem pogut constatar, tots els cooperadors, moltes vegades que hi ha una manca de pre-

paració en la tècnica de la comptabilitat cooperativa.

S'empren tota mena de sistemes, o no se n'empren cap, en la majoria de les cooperatives, per a portar els comptes del moviment social i econòmic de les entitats, i és uclar, aquesta diversitat o manca de sistemes comptables en les cooperatives, dona a la cooperació, que és per essència un moviment socialment econòmic i econòmicament social, una certa fàlsid d'economia d'estar per casa, que la perjudica enormement en tots aspectes.

Es clar que la cooperació catalana, tot i que l'article 10 de la Llei de Bases de la Cooperació promet unes normes sobre llibres i formes de comptabilitat, es troba mancada de tota orientació oficial en aquest sentit, això no obstant poden les cooperatives suplir aquestes llacunes i adoptar una comptabilitat i uns formulismes administratius que donin aquella sensació d'unitat necessària i precisa a tots els moviments.

L'objectiu perseguit, amb la publicació d'«Organització i Comptabilitat d'una Cooperativa de Consum», és facilitar uns coneixements útils i necessaris a tots els homes que vulguin organitzar-se cooperativament, per al subministre de les seves necessitats de consum, i alhora, una volta ja en marxa llur entitat, un procediment comptable, pel sistema de «partida doble», fàcil i assequible, que permeti a cada entitat conèixer en tot moment la veritable situació del fons social, per insignificant que aquest sigui.

No cregui ningú ara, després d'això que hem exposat, que «Organització i Comptabilitat d'una Cooperativa de Consum» vindrà a ésser una cosa original i revolucionària, en matèria comptable, al contrari, serà, si voleu, un resum, en el qual es compendiaran: les orientacions dels organismes oficials per a tramitar la creació d'una cooperativa i els documents principals que s'acostumen a emprar en tota mena de comunicacions; una exposició sintètica del sistema de Teneduria de Llibres per partida doble, aplicada a la cooperació, fruit de l'estudi que hauré fet de les comptabilitats que porten les cooperatives més avançades, en aquest aspecte; uns models de llibres ratllats i una explicació per portar-los; les fitxes i les llibretes, per establir les relacions entre el soci i l'entitat, seleccionades curosament entre les que hi hagin adoptades, etc., etc.

«Organització i Comptabilitat d'una Cooperativa de Consum» ve jo crec a omplir un buit: proporcionar als cooperadors i no cooperadors, en un volum, totes les orientacions i coneixements indispensables per fer rutllar una cooperativa que fins ara havien de cercar disperses en moltes publicacions o bé s'havien d'obtenir amb una sèrie de consultes, que sempre fan perdre un temps preciós i ocasionen una sèrie de molèsties.

Tinc la confiança i el convenciment que aquests dos volums que «Publicacions d'ACCIO COOPERATISTA» edita, en aquests moments difícils per tota mena d'edicions, tindran una acceptació entusiasta i decidida i que els cooperadors sabran correspondre a l'interès i abnegació que per la cultura i progrés, demostra la Federació de Cooperatives de Catalunya, fent que no manquin a llur biblioteca aquests dos llibres.

JAUME VERDURA

El espejo de una organización popular

La Federación de Cooperativas de Cataluña al servicio del pueblo

por FELIPE BARJAU

De las múltiples posibilidades que el pueblo de Cataluña tiene para poder restablecer su economía y superar la situación precaria en que pueda hallarse por el agotamiento de la guerra que actualmente sostenemos, la que más horizontes promete para cumplir este cometido es la organización cooperativista.

Si en el orden de las transacciones comerciales ha sido posible que los intermediarios pudiesen crearse situaciones de privilegio, algunas de ellas de destacada solvencia material; si el mantenimiento de un parasitismo que estamos viviendo, entre el que produce y el que consume, reporta una cuantiosa suma de beneficios, de los que gozan solamente aquellos que en la vida no les lleva otra misión que la del especulador, y si reducimos la intervención del parasitismo a la mínima expresión y damos toda la fuerza que merece poseer a la organización cooperativista de Cataluña, veremos seguidamente como se creará una gran riqueza colectiva en provecho de los cooperadores catalanes, lo que equivale a decir en provecho de los trabajadores de Cataluña.

En algo se ha de conocer que se ha hecho la revolución, más o menos literaria, desde el punto de vista socialista, y poco valdrá el contenido moral de la misma si dejásemos pasar esta ocasión sin apoyar un sistema de organización económica que, sin ser un sistema estatista, cumple unas funciones de tipo universal de cara al pueblo, sin distinciones, y que da lugar a que el propio Estado haya de reconocer que dicho sistema está siempre atento para cubrir las necesidades materiales y morales del pueblo organizado en Cooperación, sin necesidad de su intervención, sin necesidad de intervenir con su burocracia;

una organización de tipo popular y libre que está al alcance de la iniciativa de los hombres y a la voluntad de sus componentes.

Todas las pequeñas y grandes fortunas han empezado al amparo de la compra y venta. Si el capitalismo ha tenido sus faltas, de todos bien conocidas, y no ha sabido evitar ni la miseria moral ni física, ni el estrangulamiento de la propia economía, la Cooperación, que solamente puede crear bienes colectivos, será —ya lo es hoy— el gran «mentís» que justificará la conveniencia de prescindir del sistema de economía privada.

Cataluña no es un país, ni moral ni racionalmente, dispuesto a admitir soluciones totalitarias. Es un pueblo mosaico, donde se manifiestan diversas orientaciones en todos los órdenes, y cada una de ellas tiene bastante fuerza y se destaca con bastante vigorosidad para hacer sentir su voz y su decisión. La organización que más pueblos ha podido agrupar y más adhesiones integrales ha tenido y que su cuerpo orgánico no ha sido fraccionado por razones personales o de tipo de interpretación filosófica, es la organización cooperativista.

Cada uno de los hombres y cada una de las entidades que componen la Federación de Cooperativas de Cataluña, saben prescindir de sus opiniones personales, de sus creencias y de sus intereses, a fin de atender la conveniencia general de todos los componentes de la gran familia cooperativista. Podríamos decir que es una verdadera organización de frente popular. Los que tuviesen la desgracia de querer estropearla, tropezarían con el desprecio y serían maldecidos por todos aquellos hombres que siempre, siempre, han actuado en ella de la manera más generosa que se pueda actuar en una organización humana.

FEDERACIO DE COOPERATIVES DE CATALUNYA

Escola d'orientació i educació cooperatista

Primer cicle de conferències que es donaran tots els diumenges, a les 10'30 del matí, en les dates que s'indiquen, a l'estatge del Saló Teatre de la Sucursal núm. 21 de la «Unió de Cooperadors de Barcelona», carrer d'Urgell, 176.

Dia 13 novembre.—Conferenciant: Miquel Mestre, President del Consell Superior de la Cooperació.

Tema: «La política de proveïments durant la guerra».

Dia 20 novembre.—Conferenciant: Josep Viadiu, ex-President del Consell d'Economia.

Tema: «Les bases del Decret de Collectivitzacions i el Moviment Cooperatiu».

Dia 27 novembre.—Conferencia: Josep M.ª Boix, Director de la Caixa de Pensions per a la Vellesa.

Tema: «Organització Cooperativista de la riquesa social».

Dia 4 de desembre.—Conferenciant: Jaume Verdura, Teòric Mercantil.

Tema: «Les finances de la Cooperació de Catalunya».

COOPERADORS, NO HI MANQUEU!

SECCIO FEDERATIVA

Federació de Cooperatives de Catalunya

Acta de la Reunió del Comitè Executiu celebrada el dia 29 de setembre del 1938

Sota la presidència del company Barjau i amb assistència dels membres del Comitè, companys Hortonedà, Vallejo, Humbert, Cases, per la C. C. C., i Verdura, per ACCIO COOPERATISTA, i el que sotasigna, comença la sessió a les cinc de la tarda. Excusa l'assistència el company Aguiló, de «Productes Coop».

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Humbert informa al Comitè del resultat de la reunió de les Cooperatives Sanitàries, Sec. afecta a aquesta Federació.

Hortonedà i Vallejo donen compte d'haver tingut un canvi d'impressions sobre els punts a tractar a la reunió convocada pel dia 3 d'octubre entre la C. C. C. i «Productes Coop», per a una estructuració nova i conjunta entre ambdós organismes.

Cases dona compte de la marxa de la C. C. C., detallant algunes anomalies que existeixen i que perjudiquen les armòniques relacions que han d'informar entre la C. C. A. i la C. C. C. El Comitè pren bona nota de les indicacions fetes pel nostre delegat per ulteriors resolucions.

Vist un requeriment del Consell Superior de la Cooperació perquè designem un delegat interventor per seguir de prop l'actuació de la Cooperativa de Consum «La Garrotxa», es nomena el Secretari de la Federació Comarcal de La Garrotxa.

D'acord amb la proposició feta per la Comarcal del Litoral, queda nomenat delegat suplent al Comitè de Relacions Intercooperatives, el company Josep Busquets.

Per assistir, representant la Federació, a l'Assemblea de «Productes Coop» que tindrà lloc el dia 2 d'octubre, són designats els companys Barjau i Vallejo.

Assisteixen a la reunió una representació de la Federació Comarcal del Barcelonès, prèviament convocada, per tractar d'una proposta feta pel delegat de dita Comarcal a la Ponència de

la Caixa de Crèdit Cooperatiu que formula unes proposicions que difereixen de la tasca a realitzar per la Ponència. Es discuteix amplament l'assumpte de referència, tota vegada que aquesta proposició la comparteix la Comarcal del Barcelonès. En el transcurs de les intervencions s'aclareixen alguns punts dubtosos d'interpretació.

La Presidència exposa el criteri de la Federació que es resumeix en el sentit ja exposat altres vegades, de crear la Caixa de Crèdit, l'organització de la qual ha d'estar anexas i controlada per la mateixa Federació. Com sigui que el motiu de discrepància era mantingut per una posició filla d'un criteri particular, s'acorda escriure al company Blada perquè es reintegri en el si de la Ponència que ha d'entendre en la confecció del projecte d'Estatuts de la Caixa de Crèdit Cooperatiu.

Havent rebut aquest Comitè un comunicat de la «Direcció General de Abastecimientos», donant coneixement que en la Comarcal del Barcelonès hi havia una Cooperativa que no havia tallat el tiquet de la carn, s'aprofita la visita del Comitè de l'esmentada Comarcal a fi que tingui cura que aital fet no es reproduïxi.

S'acorda el nomenament del company Feliu Janer perquè representi la Federació en el si de la Comissió de relacions culturals i activitats, formada per les Joventuts Cooperatistes, Agrupació Femenina i la Federació.

Entitats que ingressen federades, prèvia acceptació de les Comarcals corresponents: Cooperativa La Germanor, d'Argelaguer; Subseccions de Consum Domèstic dels Sindicats Agrícoles de Torn, Llierca, Vilafresser, Arbúcies; Cooperativa Popular, d'Hostalric; Cooperativa de Consum del Sindicat Agrícola, de Beguda Alta; Cooperativa de Consum del Sindicat Agrícola de Solsona, Cooperativa La Monistrolense, de Monistrol de Bages, i Cooperativa La Popular de Consumidors (Sindicat Agrícola), de Falç.

No havent-hi més assumptes, a tractar, es dona per acabada la sessió a dos quarts de nou del vespre.

El Secretari, Celestí Ventura.

SISENA LLISTA

de les aportacions obligatòries d'una pesseta per associat i voluntàries, destinades a les cooperatives damnificades pels bombardeigs

Suma anterior	98.176'50
Coop. Popular, Llinàs del Vallès, obligatòria	121'—
La Progressiva, Parets del Vallès, obligatòria	165'—
La Batlloria, La Batlloria (Baix Montseny), obligatòria	190'—
La Central, Barcelona, obligatòria	840'—
Agrícola, Hostalets Pierola, obligatòria	255'—
Sindicat Agrícola, Carme, obligatòria	181'—
Sindicat Agrícola, Orpi, obligatòria	67'—
Agrícola, Vallbona, obligatòria	172'—
Sind. Vinyaters, Tous, obligatòria	230'—
Unió Cooperadors, Igualada, obligatòria	1.700'—
La Fraternal, Capellades, obligatòria	527'—
Agrícola, Sèscaioles, obligatòria	151'—
Sind. Agrícola, Odena, obligatòria	246'—
Agrupació Econòmica, Montbui, obligatòria	187'—
Sind. Agrícola, Cabrera d'Anoia, obligatòria	55'—
Sind. Agrícola, Torre de Claramunt, obligatòria	65'—
La Familiar, Vilanova del Camí, obligatòria	220'—
La Fraternal, Castellolí, obligatòria	117'—
La Brucatanà, Bruc, obligatòria	209'—
Popular Afou, Cabrera d'Anoia, obligatòria	26'—
Agrícola, Pujalt, obligatòria	82'—
La Popular, Calaf, obligatòria	433'—
Sind. Agrícola, Rubió, obligatòria	77'—
Agrícola, Copons, obligatòria	89'—
Germinal, Jorba, obligatòria	139'—
L'Equitativa, Prats d'Anoia, obligatòria	195'—
Agrícola, La Llacuna, obligatòria	256'—
Unió Cooperadors, Masquefa, obligatòria	245'—
Germanor, Piera, obligatòria	490'—
L'Equitativa, Calonge de Serra, obligatòria	78'—
La Nostra, Pobla de Claramunt, obligatòria	305'—
Agrícola, Castelfollit, obligatòria	130'—
Coop. de Consum i Distribució,	

Odena, obligatòria	76'—
Germanor, Vilanova Espoia, obligatòria	60'—
L'Econòmica, Veciana, obligatòria	46'—
Coop. de Consum, Argensola, obligatòria	30'—
Coop. de Consum, Segarra de Gaià, obligatòria	116'—
Coop. de Consum i Distribució, Sadurní d'Anoia, obligatòria	455'—
La Familiar, La Farga de Bebié, voluntària	500'—
Unió Ribatana, Ribes de Fresser, obligatòria	426'—
Total	108.128'50

Butlletí de subscripció a l'ALMANAC - 1939

La Cooperativa de es subscriu a exemplars de l'Almanac de la Cooperació per a 1939, l'import dels quals farà efectius a la Federació.

de del 1938.

SEGELL I FIRMA:

Envien aquest Butlletí de subscripció a la Federació de Cooperatives de Catalunya, Pelai, 7, pral. - ALMANAC DE LA COOPERACIO - Direcció.

LLEGIU:

"Història dels Equitables pioners de Rochdale"

de GEORGES JACOB HOLYOAKE

Adaptació al català, notes i pròleg d'Antoni Solé.

Una interessant història de la cooperació en els seus inicis.

Preu: TRES Ptes.

Demaneu-la a la nostra Redacció i Administració: Pelai, 7, pral. - Barcelona

"Almanac de la Cooperació"

BON AVERANY

Totjust llançat el convit adreçat als cooperatistes catalans, tenim ja la promesa de valuosa cooperació de signatures tan solvents com les del nostre estimat amic i antic cooperador barceloní Daniel Infressa; un altre d'acusada solvència pedagògica com la del company Coll i Creixell; la del llorejat poeta Salvador Perarnau; la del nostre bon company Jaume Verdura, el director d'ACCIO COOPERATISTA...

Pel que toca a les il·lustracions, que valoraran les pàgines de l'Almanac per a 1939, podem anunciar que contem ja amb l'assentiment i han començat a treballar per elles, els notables dibuixants Benigani, Jiménez, Sabaters...

Voldríem anar desgranant un enfilall de bons presagis que ens pressuposen a esperar que l'èxit de l'Almanac per a 1939, a jutjar pel que portem dit i... pel que per ara ens és forçós de reservar-nos, superaran, com desitgem i ens esforcem a lograr-ho, als publicats fins ara.

Diguérem, i tot el nostre intent s'esmerça en possibilitar-ho, que aspiràvem a que la nostra anual publicació fos esperada amb desig pels cooperatistes catalans i superada, especialment en el seu aspecte tècnic, d'any en any, fins a lograr que la seva perfecció de formes i de fons no tingués parí entre les publicacions de la seva classe. El moviment cooperatiu català és prou ric en espiritualitat i els seus rengles són prou nombrosos per a dotar-lo d'un tiratge, el suficient que possibiliti aquesta noble intenció dels seus mantenedors.

Aquesta setmana rebran les Juntes Directives de les Cooperatives catalanes els butlletins de subscripció per a que puguin ésser relacionats, en la llista de comandes, els exemplars d'Almanacs que necessitin per a proporcionar als associats de les Cooperatives respectives. Així mateix, en rebran per a que puguin demanar lloc per a les pàgines dedicades a l'Historial de les Cooperatives o per a pàgines destinades a anunciar.

Es amb el més viu interès que ens adreçem als Presidents de les Cooperatives per a que determinin, en el termini més breu possible, els exemplars que els caldrà, per a complaure les comandes dels seus respectius associats. L'any que fineix, fou necessari, i aquest fet encara i endarrerir enormement l'aparició de l'Almanac, el fer una segona edició. La prova no pot ésser repetida. Ajustant-se el tiratge de l'Almanac al nombre d'exemplars que ens siguin demanats, encara que sigui dolorós el fer-ho, denegarem tota comanda que ens sigui feta a darrera hora, ja que el compromís per a l'adquisició de paper hem de fer-lo amb molt dies d'antel·loria.

Esperem del bon criteri dels nostres amics que no descuidaran aquest aspecte, que és fonamental per a determinar el número d'exem-

plars que serà necessari per ajustar el futur tiratge del nostre Almanac.

A la vegada, ens adreçem a les Comissions de Cultura, als Grups femenils i infantils i a tots els que en podríem dir-ne activistes del moviment cooperatiu català, per a que secundin, a les Directives de les Cooperatives, en la tasca de confecció de llistes de subscripció del nostre Almanac. Amb l'ajut i l'entusiasme de tots, l'èxit del futur tiratge serà fàcilment assolit. A la tasca, doncs, des del lloc d'honor que a cada u correspongui i a treballar amb la fe que sempre posem quan de les nostres coses es tracta.

LA DIRECCIO

CORREU

P. D.—Podeu treballar sobre el tema que ens pregunteu. Precisament és una Secció que enguany figura en el pla general de la Direcció. No retardeu la tramesa.

R. Carol.—Sou matiner. Igual que el d'enguany, us serà enviat a l'adreça que doneu. Mercès per les vostres paraules encomiàstiques. L'èxit no és sols del Director; és de tots. Salut

PRODUCTES COOP

El diumenge, dia 2 del corrent, i tal com estava anunciat, va celebrar aquesta entitat l'Assemblea reglamentària.

La concurrència de delegats aquesta vegada va ésser molt migrada, degut a que un gran nombre de Cooperatives foranes no els va ésser possible assistir-hi per dificultats de desplaçament. No obstant això, varen estar dignament representades.

Quasi sense discussió varen ésser aprovats la Memòria-Balanç per unanimitat.

En passar al punt de l'ordre del dia referent a la renovació del Consell i Comissions de Secció, considerant l'avançat que som d'any i que exceptuant força major l'Assemblea pròxima tindrà efecte al temps reglamentari, o sia dintre del mes de març proper, s'acordà que entretant continuïn els mateixos companys que exerceixen els càrrecs i a l'esmentada data seran renovats reglamentàriament.

Per tant, el Consell segueix constituït de la manera següent:

President, Joan Aguiló.
Secretari, Josep Solsona.
Tresorer, Josep Barceló.
Interventor, Miquel Ceprià.
Vocal, Josep Balagué.

Així mateix, queden exercint el càrrec fins a la propera Assemblea els components de les Comissions de Secció que acaben el seu començament ara, nomenant-se solament les quatre vacants existents per diversos motius, essent elegits els següents companys: Isidre Vives, de La Moral, de Badalona; Francesc Gorgues, de la Casolana; Jacint González, de La Vigilància Noturna, i Miquel Gil, de la Cooperativa dels Funcionaris de l'Ajuntament.

Com a Revisors de Comptes són nomenades les Cooperatives: Obrera Tarragonenca, de Tarragona; La Proletària, de Sitges, i Unió de Cooperadors del Prat de Llobregat.

Seguidament el President dona compte a l'Assemblea de què a l'objecte de complimentar l'acord del Congrés s'han tingut diverses reunions a la Federació, havent-se convingut de què és convenient a fi de coordinar l'estructuració amb la Central de Compres i la Federació, fer un estudi detingut dels Estatuts i reformar els articles que calguin. Per tant, proposa que l'Assemblea nomeni dos companys per procedir al susdit estudi i modificació, acordant-se que sigui el Consell el que del seu si els nomeni.

I no havent-hi més assumptes a tractar, es dona per acabada la reunió.

EL CONSELL DIRECTIU

A partir del proper número, "Acció Cooperatista" començarà la publicació d'uns interessants reportatges de divulgació d'aspectes, tipus i institucions remarcables dins el moviment cooperatiu.

Quan s'acabi la guerra

per CELESTÍ VENTURA

Heus ací l'exclamació que hom sent pronunciar arreu. Es tanta la resignació i el sacrifici que es posa en aquesta contesa i és tanta també la fe dipositada en tots els ciutadans per guanyar la guerra que totes les privacions i molèsties es suporten amb una abnegació exemplar i tot es supedita davant l'interès i el desig suprem de la victòria. I és per això que l'exclamació es vulgaritza i està a l'ordre del dia, «Quan s'acabi la guerra» farem això i el de més enllà. «Ho celebrarem amb un aplac, amb una festa, amb un esdeveniment». «Quina joia quan s'acabi la guerra i retorni el meu fill — diu

PAU CASALS

La premsa d'aquests dies ens ha tornat a donar una altra nova de Pau Casals. Aquest gran català i gran artista a la vegada, aquest home eixut, però amable i senzill, ha tornat a fer una altra de les seves coses peculiars i ha tornat a deixar a tota una colla de gent parada amb la seva gesta.

Segons les noves que tenim, Pau Casals té el projecte, dedica ja, tot el producte dels concerts que està fent per l'estranger a l'adquisició d'aliments per als infants de Catalunya, havent fet ja una primera compra o remesa pels de la seva vila nadiua, Vendrell.

No cal pas que ens entrem en disquisicions de la importància d'aquest primer donatiu i d'altres que en vindran pel mateix conducte, a bastament ja sabem tots quant necessaris són aquests aliments per als nostres infants i el bé que faran per a l'aguant dels seus cossos, que de resultes d'aquesta guerra d'invasió s'han vist privats de totes aquelles sobrealimentacions que tan necessàries els eren per a salvar i superar els moments difícils de les creixences i de les formacions humanes. Però sí que el que cal és posar de relleu el valor intrínsec que representa dintre el ritme dels valors humans, els fets d'aquest home, les seves actituds i el seu gran cor de patriota i d'artista al servei d'una causa justa, al servei d'un millorament humà, al servei de la causa del poble i dels oprimits.

Rodamón impenitent, amb el bagatge del seu nom, com un deixeble dels déus de l'art, dels més avantatjats, ha portat el nom del nostre poble a tots els recons de l'univers i d'arreu ha recollit l'homenatge d'entesos i profans que han quedat meravellats de les excel·lències i de les dolces del seu art sublim; a través de les seves ulleres, els seus ulls diminuts han vist milers de mans ajuntar-se en senyal d'homenatge a l'artista que ha captivat les multituds; i tot el que ha recollit a fora, tot el que ha vist i copsat en aquests camins del món, tot ho ha portat ací, ho ha concentrat ací, sota el cel del nostre poble, i com un bon fill d'aquesta terra, com un bon català, en tota l'extensió de la paraula, ha volgut que Catalunya sabés quelcom de tot ell i ha posat el seu cervell, el seu art i el seu cor en fer d'aquest poble aquell poble ideal que ell s'ha forjat a través dels sons harmoniosos del seu arquet i que a nosaltres ens ha fet viure en moments de fonda espiritualitat.

Les obres de Pau Casals han deixat solc al cor del poble. L'Associació obrera de Concerts, filla d'ell, creada per ell, ajudada per ell, és una bona mostra, l'orquestra que porta el seu nom una altra, i per si no fos prou per marcar el tren d'un home, aquesta obra cultural que ha anat creant, tenim les gestes de dignitat ciutadana al davant nostre, oposant-se a acceptar cap contracte pels països totalitaris per creure ell que per tota llur actuació estan en deute amb els conceptes de vergonya i d'humanisme que han de lligar els homes i els pobles per damunt de totes les idees i de totes les concepcions filosòfiques.

Aquest és Pau Casals, el gran català, l'artista excel·lent, l'home digne, en el qual s'hi concentren totes aquelles virtuts que fan de l'home un ésser superior.

essències, els homes donen més relleu als moments de la vida de les persones i dels pobles.

Pau Casals, lliurat de ple a la vida de l'art, amb una dignitat a tota prova i amb un cor d'infant, ha donat relleu als moments que estem travessant i amb el seu gest magnífic ha escrit en la història de la nostra lluita per la llibertat i per la dignitat humana tota una pàgina plena d'heroisme.

Els homes sabem alguna cosa de Pau Casals que fa que el venerem, d'ara endavant seran els infants de Catalunya els que tindran un record perdurable d'aquest gran artista que sense altre bagatge que el seu nom, el seu violoncel·l i l'arquet ha voltat tots els indrets de la terra per parlar amb el llenguatge de la música de llibertat, de música i d'humanitat.

V. CASALS BOSCH

el pare amb accent optimista, acompanyant-hi un somriure velat per l'emoció — serà el dia més feliç de la meua vida!»

Paraules semblants les diu la gent del poble i les repeteixen afegint-hi les seves aspiracions socials i polítiques tots quants acaronen llurs concepcions ideològiques i pretenen plasmar-les tan bon punt es perdi en la llunyania de l'infinit l'eco de les explosions i onegí en el cim de les nostres muntanyes la senyera de la Pau.

Quan la República hagi aconseguit foragitar l'invasor i la llibertat s'estableixi en tots els éssers de la terra; respectada per tothom com un sagrari fervorós i etern i deixi per sempre més d'ésser gresol de sang i víctimes humanes, quan l'arc iris dibuixi en l'horitzó l'acabament d'aquesta follia que ensangona les terres hispanes, que destrueix tanta riquesa, que marceix tantes vides en la flor de la joventut, llavors serà el moment de recobrar la serenitat el cor dels que tothora hem col·laborat en la lluita per la independència d'Espanya i no pas per presentar factura de llur aportació, sinó que per contribuir cadascun dels elements i organitzacions antifeixistes a reconstruir l'obra i l'economia esmicolada i desfeta per la gent que tenia de l'ordre un concepte arbitrari i funest.

Reconeixem que totes les organitzacions que participen i col·laboren a l'obra del Govern per foragitar el feixisme invasor, han sacrificat llurs programes ideològics per cercar el punt de coincidència i d'afinitat i units sota la sola consigna de guanyar la guerra, han deixat al marge finalitats i aspiracions amb el propòsit de reproduir llurs reivindicacions polítiques i socials tan bon punt s'apaivagui la malvestat que està endolant les nostres llars i el sol de la nostra estimada terra.

I això no pot ésser. No deu haver d'ésser. El sol fet de dir-ho és improp i contraproduent. Tant per la moral i la unitat que cal mantenir en tots els sectors, com per la coacció que suposa fer manifestacions actualment d'aquesta naturalesa. En uns moments com els presents que es caracteritzen per l'acció decisiva que imprimeixen en la lluita els exèrcits invasors, cal pensar solament en vèncer, i per a fer-ho s'han de deixar les tendències i els amors propis que inconscientment ens portarien en situacions desfavorables que després tots lamentariem.

Hem de desitjar, sí, que acabi la guerra amb el triomf de la causa republicana, de la llibertat i de la independència d'Espanya. Però, aquesta unitat tan formosa com pràctica que ens haurà proporcionat la victòria, caldrà emprar-la amb més vigília i utilitzar-la amb més fe i entusiasme, precisament quan la guerra s'acabi.

Durant l'etapa de la postguerra, quan s'hagi de bastir la nova societat, reconstruir l'economia i aixecar la moral i la fe creadora del poble treballador perquè dintre de poc —tan poc temps com sia possible— poguem gaudir novament de totes aquelles meravelles i inventives que del treball surten, la riquesa retrobada, per tornar adquirir aquella virtut, aquella fesomia tan racial i tant nostra i aquella solvència i prestigi que tant adorna i dignifica els pobles que com el nostre han estat sempre l'orgull que ennobleix i l'espill que serveix d'estímul i exemple per als altres.

LOS PRECURSORES

Francisco Ferrer y Guardia

(Fragmento de un Estudio)

por MANUEL JUAN CASALS

EL HOMBRE. — Al disponernos a estudiar la figura del apóstol de la enseñanza racionalista, el iniciador, fundador y primer director de la Escuela Moderna, nos encontramos con el inconveniente de que no sabemos desde qué punto enfocarlo, dada la múltiple variación de facetas con que podríamos hacerlo y, atendiendo a la diversidad de aspectos que nos ofrece su prolífica y dilatada actuación en los diversos campos en que la misma se desarrolló en el transcurso de su existencia de luchador, por la causa de la libertad de los pueblos y de la fraternidad de los hombres de todas las razas y de todos los países del globo. Pero, es indudable que, una de las características más acusadas del caballero e infatigable luchador de las ideas racionalistas en particular y de las progresivas en general, es la de ser, sobre todas las cosas, lo que con justicia llamamos un hombre de acción; un hombre de aquellos que les es imposible, el permanecer en la inacción, aunque ello sea temporalmente, por ser ello contrario a su manera de ser, a su manera de pensar y aún a su manera de sentir.

LA IDEA. — Cuál es, en síntesis, la idea predominante en la larga vida de luchador que destaca en todo el transcurso de la obra del inolado propagador de la enseñanza racionalista? Es indudable que lo que predomina es, sobre todos los demás aspectos, el de la emancipación de las conciencias de toda clase de dogmas religiosos y de toda clase de lastres enturbiadores del pensamiento libre, en los variados aspectos: políticos, religiosos, morales, filosóficos y de cualquier otra clase, que tanto perjudican a los hombres al dividirlos en escuelas, religiones, sectas, partidos, sindicatos, etcétera, etc. Así le vemos el propugnar constantemente los postulados unificadores entre los elementos progresivos y buscar la manera de descartar de entre ellos, todo aquello que puede ser causa de discordia y de pugna entre los mismos, tales, el dogmatismo cerril, el partidismo a ultranza y lo aun peor, el personalismo incondicional, base del caudillismo absorbente y negativo, que tantas pugnas ocasiona y tantas energías absorbe, en indudable perjuicio de la sacrosanta causa de la emancipación humana.

LA OBRA. — ¿Quién no conoce, aunque sea a grandes rasgos, la obra de Ferrer y Guardia? Bien pocos serán los que en el transcurso de su vida no le habrán oído nombrar, ya con referencia a su persona, ya a su obra. Sin duda que serán muy pocos, especialmente entre los elementos de convicciones progresivas; tan pocos, que dudamos de que entre ellos exista uno sólo siquiera. Fué de tal magnitud la obra llevada a cabo por el fundador de la Escuela Moderna, y llevó aparejada tal inquina por parte de los elementos retrógrados y obscurantistas, que en su odio pasional no vacilaron en llegar al máximo de rigor, de llegar incluso al crimen, porque después de todo, crimen fué el odioso fusilamiento del inolado Ferrer en los glaciés del castillo de Montjuich, en aquella fatídica y luctuosa fecha del 13 de octubre de

1909. ¿Pero lograron con la consumación de su homicidio lo que se propusieron? Rotundamente, no. La Escuela Moderna continuó unas veces públicamente, otras en la clandestinidad, fué desarrollando su acción a despecho de viscidudes, de persecuciones y de contratiempos de toda clase y de luchas de toda especie. La Escuela Moderna subsistió con cronométrica regularidad, unas veces en presencia y otras en ausencia, pero en todos los tiempos, lugares y circunstancias, en potencia.

LA PERSECUCIÓN. — Todavía nos parece vivir en aquellos ominosos días posteriores a la llamada semana trágica, la que transcurrió entre los días 26 de julio y 2 de agosto del año fatídico, del año 1909. En aquellos días en que nos hallábamos abocados a la hecatombe del Barranco del Lobo, en los días de pesadilla por la sangría de Marruecos en la que iba, quedando enterrada la juventud española, bárbaramente sacrificada en provecho de la nefanda monarquía que nos avasallaba. Y fué tomando pie precisamente de ella y de la hipotética intervención en la misma, lo que motivó el que se desencadenara la vandálica represión contra Ferrer, personalmente y contra su obra, la Escuela Moderna. Y ésta fué sañudamente combatida y declarada fuera de la legalidad, cerrándose sus locales de la calle de Bailén, así como la editorial que le suministraba las obras de texto de que se servía la escuela, lo mismo que sus filiales, las demás escuelas racionalistas del resto de Cataluña y de España.

LA INMOLACIÓN. — Era indudable que desde hacía tiempo se iba buscando un pretexto que sirviera de motivo justificativo de una detención contra Ferrer, con más o menos visos de legalidad, mas bien menos que más, y la revuelta popular de la llamada semana trágica, que de trágica no tuvo más que el nombre, les sirvió maravillosamente de pretexto para conseguirlo, realizando lo que desde tanto tiempo era su atroz pesadilla, la desaparición del maravilloso foco de luz emancipadora, que era en definitiva la Escuela Racionalista, la *Escuela Libre*, de influencias perniciosas y retardatarias para el progreso de la humanidad. Por esto una vez hallado el pretexto, lo demás fué cosa sencilla y fácil y todo se desarrolló con una precisión y regularidad como si la cosa ya estuviera prevista y preparada de antemano, y desgraciadamente así era en verdad. En un lapso de tiempo relativamente corto, en tres meses, todo lo más, fué preso, procesado, juzgado, sentenciado y finalmente ejecutado en los ya fatídicos fosos del castillo maldito por más de un motivo, por el pueblo especialmente, por las clases progresivas, por las clases populares de nuestra tierra nativa.

EL RESURGIMIENTO. — ¿Lograron lo que indudablemente se proponían con la inmolación del fundador de la escuela emancipadora? Es indiscutible que no, rotundamente, que no. Las ideas, sean de la clase que sean, no se las mata con la persecución, antes bien; lo que con ello se hace, a la corta o a la larga, es darles nueva savia, es suministrarles nueva vitalidad, con lo que en lugar de morir de consunción por falta de elementos vitales recobra nueva vida, más lozana y más fértil. Así ha ocurrido, pues, también con motivo de su persecución a la idea racionalista, y su creación, la Escuela Moderna. Persiguieron a la escuela, inmolaron a su apóstol fundador y director, pero no lograron abatirla; todo lo más que con ello consiguieron fué su paralización momentánea, su eclipse temporal en el campo de su actuación, un alto circunstancial en sus labores docentes, pero ello no fué óbice para que su labor se fuese desarrollando en sentido progresivo, ascendente, con desarrollo perfeccional.

Como respuesta lógica a la represión de un día, hoy, a favor de las circunstancias, se halla en período de franca superación, lo cual nos permite a los racionalistas, mirar al porvenir con las más halagüeñas esperanzas, futura realidad.

Publicaciones de "ACCIO COOPERATISTA"

"EL LIBRO DE ROVIRA"

La Federación de Cooperativas de Cataluña tributa un justo homenaje, en el aniversario del fallecimiento, al que fué su presidente JUAN ROVIRA Y MARQUES, con la publicación del «Libro», de unas 250 páginas, que contendrá los 100 mejores artículos de Rovira, seleccionados y agrupados por Jaime Verdura, con un prólogo del actual Presidente de la Federación, Felipe Barjau.

Juan Rovira trató todos los temas cooperativos con una sencillez y una claridad tan extraordinarias y de una manera tan característica que difícilmente puede ser imitada. Es de esperar que todas las cooperativas y cooperadores querrán tener

"EL LIBRO DE ROVIRA"

y que se apresurarán, de consiguiente, a encargar el número de ejemplares que deseen. El precio se ha fijado en 5 pesetas ejemplar, y únicamente se servirán los ejemplares pedidos antes del 15 de noviembre.

Publicacions d'ACCIO COOPERATISTA

"Organització i comptabilitat d'una Cooperativa de consum"

Per Jaume Verdura Pera

Conté:

- Treballs i tràmits per constituir una Cooperativa de Consum.
- Estatuts tipus i documents d'ús més corrent.
- Comptabilitat per partida doble aplicada a les Cooperatives de Consum.
- Exercicis pràctics a base dels següents llibres: Actes, Registre de Socis, Dietari, Diari americà, Major, Caixa, Compres, Subministres, Comptes d'associats, Inventaris i Balanços.

— Fitxes i llibretes aplicables a les operacions més importants de les cooperatives i a les relacions entre els socis i l'entitat.

Preu, 5 pessetes. Encàrrecs fins al 30 de novembre.

CONTINUA VENENT-SE A LA FEDERACIO, AL PREU DE PROPAGANDA DE 30 CENTIMS, EL PAMFLET DE 64 PAGINES

Aubades d'una Nova Era

(Pàgines de síntesi cooperativa)

ESCRIT PEL COMPANYY J. BLANQUER I EDITAT PER LA FEDERACIO DE COOPERATIVES DE CATALUNYA

INICIALES

por J. CONTE

Era en aquella época en que Inglaterra irradiaba al mundo los faustos esplendores de su Imperio en pleno desarrollo. Había llegado a uno de estos períodos de grandeza que hacían exclamar a los reyes expresiones de inmenso poderío. Inglaterra alcanzaba entonces todo el sentido encerrado otro tiempo en España con la frase famosa, más famosa todavía que las tierras dominadas. «En mis dominios no se pone el sol».

Esta enorme expansión de Inglaterra, iba acompañada en la metrópoli con una intensidad paralela, con la continuidad incesante de aquellas inquietudes políticas que se iban reflejando en el cuerpo social clamando con los irrefutables deseos de poder manifestarse por medio del sufragio universal. La clase media, inquieta también por el resurgimiento de sus intereses, luchaba contra los Derechos de Aduana del trigo, tanto las ansias liberales de los de abajo como las pretensiones de la clase media, eran muy a menudo reprimidas. En 1842 se rebajaron algunos impuestos que gravaban considerablemente, hasta entonces, el comercio, pero en cambio, las rentas, que excedían de 150 libras, sufrieron un impuesto de 3 por 100.

Hallamos en el Gobierno a Roberto Peel, llamado por Alemania el «campeón del libre cambio». Y queremos destacar aquí el nombre de ese insigne político inglés como un verdadero revolucionario en el comercio y en la economía de Inglaterra. Lord Byron, el poeta universal, el más grande de su siglo, era íntimo amigo de Peel desde su juventud, desde que ambos empezaron a estudiar.

La obra de Peel como político fué fecundísima. Al lado de haber sido elegido diputado a los veintidós años, debe citarse el hecho de haber estremecido a toda Europa con el impulso que dió su talento a la economía política occidental. Engrandecía a Inglaterra sin divorciar los supremos intereses del Estado con los no menos intereses supremos del pueblo y de la clase media, promulgando en 1844 la famosa Ley bancaria que llevó su nombre. En el transcurso de este año llevó a cabo una profunda reforma tributaria para el comercio inglés y cuando al año siguiente los bostezos de hambre de Irlanda resonaban en los oídos de todos los ingleses, se vió obligado a suprimir los derechos sobre el trigo, perjudicando con ello los intereses de los grandes propietarios. Estos le hicieron dimitir en junio de 1846, haciéndole fracasar por medio de las intrigas políticas que adornaron todo su cometido las acompañase también esta inquietud económica y social que el mismo desde el Gobierno emprendiera para el engrandecimiento de Inglaterra. La capa social se estremecería entre los oleajes de nuevos conceptos económicos, para lo cual era inmejorablemente favorable la época vivida para el alumbramiento del cooperativismo. Por esto ha sido conveniente este antecedente histórico para conocer lo que era la Inglaterra de entonces; el medio, el gobierno y las posibilidades que se ofrecían para que los trabajadores pudiesen pensar en una transformación económica que eliminase los intermediarios, muy temibles por cierto, tanto en la Inglaterra de entonces como en la de siempre, y tanto allí como en todas partes dónde permanecía todavía este apéndice del capital.

Ya en Hawith y en Londres se iniciaron leves balbuceos en cooperación allá por los años 1839 y 1840. Fueron sin duda el glorioso precedente, pero una hueda de tejedores que dió su estallido en Rochdale en 1844, fué el motivo más directo que impulsó a cuatro hombres a dar forma a un contenido nuevo que iba a inundar la economía, transformándola de arriba a abajo, de este a oeste. Ni ellos mismos se daban cuenta de lo que creaban. El tiempo debía darle el alcance y los hombres el justo valor que se merecía. Se cumplió la ley fatal de Cristóbal Colón, descubriendo una tierra que ni él mismo podía adivinar cuál era; esa ley que cae siempre encima de las más grandes realizaciones de la historia; en todas las obras grandes que el talento humano ofrece en beneficio de la humanidad. La historia clasifica los hechos y los enaltece, cuando los hombres juzgan solamente lo sucedido como un incidente más que pasa y se pierde.

De esta manera, en la convulsión de aquel conflicto obrero, los tejedores Howard, Cooper, Kinch y Will, comentaban las incógnitas de la huelga paralizadora de la actividad industrial de la población de Rochdale. La economía doméstica, quebrantada como siempre con la forzada inactividad de la mano de obra, daba los más diversos giros en los pensamientos de aquellos cuatro hombres, cuyas ideas emancipadoras, sin duda ya, afines en todos los demás conceptos, intercambiaban sus impresiones y puntos de vista en una humilde habi-

tación de la calle de los Sapos de la industriosa Rochdale, en las largas horas de ocio al correr de los días, en que el conflicto iba agravando su particular economía. De allí, de una de aquellas reuniones, fué de donde el pensamiento de Howard tenía que irradiarse con los años a través de todas las inteligencias entregadas a la solución de los más perentorios problemas. Expuso la idea a sus compañeros y el proyecto fué aceptado con el presentimiento de la más feliz de las perspectivas.

No obstante, también el cooperativismo tuvo su nacimiento preñado de dolores, por la incompreensión manifiesta del resto de trabajadores de la población. Estos juzgaron de monstruosidad social los proyectos de los laboriosos tejedores. Su idea fué acogida con tremendas batallas campales, que se sucedían por las calles de Rochdale, como las pedreas de barrio a barrio, de cuando íbamos a la escuela. Pero no se arredraron. Otros obreros llegaron a adherirse, alcanzando el número de veintiocho y fundando la «Equitables Pionniers of Rochdale», primera cooperativa de consumo que ha conocido el obrero del mundo.

Una pequeñísima tienda de comestibles, que solamente abría temerosamente sus puertas los sábados, hace ahoraarnos cuenta de la importancia inicial pensando que todos los géneros con que podían llenar su inventario cabían en una carretilla pequeña y exigua. Tuvieron que reponer los cristales de la tienda varias veces a consecuencia de las pedreas de que era objeto la cooperativa. Los incansables sostenedores de aquella cuna del cooperativismo tuvieron que desafiar el tratamiento de locos por sus mismos compañeros de trabajo, que permanecían influenciados por los pequeños y grandes tenderos de la población, interesados en que aquella descalabrada idea, signo de su muerte, pudiese prosperar. Y aquellos hombres fueron siguiendo las huellas que una buena noche para la esclavitud económica, marcaron los labios de Howard. Se formaron perspectivas risueñas entre la lucha tenaz sostenida en aquel rincón del mundo. El hecho fué, en aquella inicial histórica, para la población de Rochdale, una fiesta para las burlas y una inicial para los corazones generosos. Burlas, que entonces las animaba más la inconsciencia que el escondido interés, y por otro lado, inicial que el tiempo y la continuada perfección de la idea, le han concedido el monumento espiritual levantado en el pecho de todos los cooperativistas.

Mientras esto sucedía, un fenómeno histórico quiso completar el alumbramiento del cooperativismo. Tres años después de la accidentada fundación de la «Equitables Pionniers of Rochdale», en 1847, cuando todavía la primera cooperativa luchaba allí, en Rochdale, por abrirse paso entre el ambiente hostil que la atacaba, en un rincón industrial de Francia, en Uzès, nació a la vida Carlos Gide, el que después alcanzara el título de teórico más grande y profundo que ha conocido el cooperativismo. Nació el teórico para difundir por el espacio y los espíritus las sabias perspectivas de un mundo basado en el deber y el derecho dentro de la cooperativa de producción, y de la emancipación económica dentro de la cooperativa de consumo. Y al mismo tiempo nació, paralelo a Gide, el cooperativismo, como una fuerza física y material de lo que se encuentra en el pensamiento del gran teórico. La historia fué sabida una vez más, complementando la teoría con la exposición al mundo de las realizaciones que del pensamiento cooperativista habían de desprenderse.

A los diez años de fundada la primera cooperativa, eran 900 socios en su seno, de los veintiocho que la fundaron. A los veinte años eran 4.700 los colaboradores; a los treinta años eran 7.600, y a los cuarenta años pasaban de 10.000. Arraigó el cooperativismo; la semilla daba sus frutos más óptimos y los trabajadores del mundo pronto se dieron cuenta de lo que significaba aquel movimiento de emancipación entre el capital y el trabajo, entre el comerciante y el pueblo, entre la usura legal y la colaboración mutua, entre los intereses dispersos y la Cooperación.

La Alemania y la Italia de las épocas posteriores a la aparición del cooperativismo, conocieron también las ventajas que éste ofrecía a las clases menesterosas. Suiza, Austria y Holanda cultivaron el valle florido, dando los perfumes más apreciables. Pero destaquemos que, mientras los ingleses se iniciaron en la práctica de la Cooperación, en París, tres obreros se hicieron su cooperativa de consumo, sin que tuvieran el acierto o la fortuna de los tejedores de las cercanías de Manchester. No podemos por esto, desde nuestra tribuna, menospreciar el entusiasmo con que los franceses también debieron contribuir a la realización, seguros de que la época, ambiente y preparación,

Mentalitats cavernàries

per B. FARRÉ

Ens veiem obligats a repetir l'antipatia que sentim pels nostres feixistes —aquests nostres, són els que tenen la desgràcia d'ésser espanyols—, perquè deshonoren la terra que varen néixer; i que ells han venut a l'Alemanya de Hitler i a la Itàlia de Mussolini, que ens fan la guerra solament per l'afany de domini.

No arribem a capir, el perquè la mentalitat dels dirigents del feixisme espanyol, alemany, italià i també el japonès, siguin sols i exclusivament el de la destrucció, l'assassinat i el robatori. Italians i alemanys pretenen abassegar tot el que troben, diners, metalls, bestiar, productes del camp, quadres artístics, etc.. Destruir per mitjà de l'aviació, pobles i ciutats de la reguarda, sense cap objectiu de guerra, i en l'Espanya facciosa uns i altres, facciosos i totalitaris, assassinen tots els que són liberals...

El seu despotisme és tan gran, que no volen comprendre que nosaltres ens veiem obligats a defensar-nos en pròpia i legítima defensa dels nostres interessos —que són ben migrats—, de la nostra llibertat i de la nostra vida. Pel que es veu, i la seva manera de fer ens ho demostra, que els cervells dels dirigents italians i hitleristes, com els de tots els que pensen despòticament i que volen que sols es faci la seva voluntat, deuen descendir en l'Àfrica, recta dels troglodites, amb un xic de vernís d'home civilitzat.

Després dels milers d'anys que han passat des de la humanitat a través de tantes civilitzacions, dels homes de les cavernes i de l'evolució de des de l'antiga Xina a la moderna Rússia, que hi hagi encara qui tingui la pretensió de fer que desaparegui l'actual civilització per a que els pobles tornin al temps feudal de Maricastaunya, perquè la plutocràcia torni a imperar despòticament com als temps del tsarisme. Es a dir, no es comprèn tanta estupidesa, en gent que té la pretensió d'ésser representants de països sivilitzats com l'Alemanya i la Itàlia.

L'ex-Kaiser, amb el seu orgull teutònic i el seu cervell cavernari, desencadenà la Gran Guerra. Hitler i Mussolini, teutó l'un i romà l'altre, èmul del Kaiser el primer, aspirant a Cèsar el segon, ambdós amb mentalitat primària posada a sou dels grans financers, dels grans industrials, dels grans terratinents, dels grans plutòcrates de tot el món. Del resultat de la Gran Guerra, en sortí la Rússia actual. De la confabulació del triangle Berlín-Roma-Tòquio, què en sortirà? Es una incògnita. La lluita ací a Espanya, cada dia esdevé més aferrissada, cada dia és més greu, amb tendència a estendre's més i a intensificar-se. S'arribarà a produir el gran incendi? Fa tres anys que es localitzà, primer a Abissínia, després es corregué a Espanya, saltà a la Xina; ha absorbit Austria i vol produir-se a Txecoslovàquia; s'ha provat ja d'encendre a l'Extrem Orient de la gran Rússia. Pel que es veu, es vol que, per fi, «Prometeu» es vegi alliberat de les cadenes que encara el tenen subjecte a la Roca perquè l'Aligot no se li pugui continuar menjant el cor?

De tot el món liberal, de tot el món treballador es sent un clam d'angoixa i de protesta per la barbàrie dels procediments feixistes. Faran marxar en terra els governs totalitaris? No és fàcil. Permetran les quatre grans democràcies que l'incendi s'estengui per tota Europa, tal vegada per tots els continents? Es que no veuen prou clar l'esdevenidor? Si s'atura la gran guerra que s'està incubant i es dona satisfacció al

son factors principals en todo movimiento de fondo colectivo.

Y la humilde Bélgica, la ingenua, más todavía que la poderosa Inglaterra, dió el más violento impulso en el desarrollo económico del nuevo sistema de distribución de productos. Basta sólo decir que en 1895, cincuenta años después de aquella primitiva inicial de Rochdale, contaba Bélgica con 370 cooperativas de consumo. Los cooperadores belgas han conocido, más que los de los demás países, la industria, dentro siempre de los principios básicos y elementales en que se sienta el cooperativismo. Fábricas de tejidos, calzados, cerveza, creándolo todo con el esfuerzo de aquellas almas sencillas y conscientes y realizándolo a la luz y rostro de todos los detractores.

Pero este país, esta Bélgica humilde y laboriosa, consciente y capacitada para estos trascendentales problemas, que en 1895, cincuenta años después de «lo de Rochdale» contaba ya con su cooperativismo de consumo y con su cooperativismo de producción, con sus ventas por valor de aquellos treinta y cuatro millones de francos, con sus cien mil cooperadores al cumplirse las bodas de oro del cooperativismo universal, tenía que experimentar, estoica y martirizada, «veinte años después» de aquellas bodas de oro, las más horribles tormentarias con que fué obsequiada por la locura colectiva desgajada por la Gran Guerra.

poble, encara en pau, pot anar evolucionant tot el sistema social vers una societat més humana i més justa.

Si no es vol evitar la guerra, costarà milions de vides humanes, serà la ruïna de les nacions, però, ai las!, vindrà la desfeta i, probablement, tot, tot serà Rússia. La Terra, tota la Terra serà, dins la seva immensitat de races, de colors i de parles, tot serà un Gran Rússia que l'egoisme del gran capitalisme orb haurà precipitat.

Per humanitat, per l'estalvi de tantes vides, prestes a ésser sacrificades en ares del terrible Març, les grans democràcies han d'evitar la gran tragèdia humana.

Ja hem celebrat el II aniversari de la "Unió de Cooperadors de Barcelona"

Com l'hem celebrat? Molt senzillament, encara que un xic endarrerits per motius aliats a la seva voluntat, els nostres companys del Consell Directiu han portat a terme les Assembles de Sucursal, de Sector i de Segon Grau. Doncs bé, ens hem anat reunint escalonadament tots els companys fins arribar a l'última reunió esmentada, en la qual estava representada tota la gran massa de cooperadors que comprèn la Unió de Cooperadors de Barcelona. No vaig ara a fer una crítica ni ressenyar el curs de les mateixes, però, sí que tinc de dir que ja tenim una ensenya més plantada en l'escabrós camí de la nostra victòria. No obstant, no ens refiem massa, que hi poden haver moltes infiltracions i ens poden buscar la volta per a fer-nos donar un pas enrera, i ja mai no podem consentir una cosa semblant, la nostra obligació és estar alerta en les Sucursals, en les Assembles i en el treball, a tot arreu podem tenir enemics. Quin és el nostre deure? Estar sempre alerta per a no trobar-nos embolicats en cap litigi produït per cap emboscada i anar fent via seguint el nostre camí ascendent. Però, és que tampoc n'hi ha prou, hem de cercar la manera de donar a conèixer al poble quin és el veritable esperit cooperativista.

La Comissió Directiva de la Sucursal número 21, amb la col·laboració del seu Agrupament Artístic, per a commemorar el II Aniversari ha posat en escena «La Tabernera del Puerto», amb una presentació apropiada, tal com marca l'obra i com té per costum dit Agrupament. No cal dir que hi va haver un ple a vessar i tothom va sortir satisfet i nosaltres de veure'ns correspostos pels companys socis, car hem de tenir en compte que el Teatre i el Cinema és un altre mitjà de propaganda que cal aprofitar. Com? De quina manera? Obrint un concurs per part de la Federació de Cooperatives de Catalunya, per exemple, en el qual poguessin prendre part escriptors castellans i catalans, per premiar dues o tres obres de caire i fons cooperatiu, que podrien ésser representades per aficionats dels quadres artístics de les cooperatives.

Una vegada fet dit Concurs les obres quedarien propietat de la Federació i aquesta fóra l'encarregada de tenir varis originals i caudals impresos per a donar-los a conèixer. Aduch com a mitjà de divulgació d'aquestes obres, es podrien escriure unes quantes escenes cada setmana en el nostre portanveu. Aleshores és quan les cooperatives que tinguessin «quadre escènic» podrien sol·licitar els caudals de la Federació, la qual podria percebre un tant de lloguer que podria dedicar a nous Concursos.

Un altre dia parlaré del Cinema.

DAMIA ALCALA

Dilluns proper, dia 17, a les 9,30 del vespre, tindrà lloc al Teatre Principal de Sabadell, un míting-conferència, en el que hi pendran part els següents oradors:

MIQUEL MESTRE, President de la Federació Nacional de Cooperatives d'Espanya, que disertarà sobre el tema:

«La col·laboració del moviment cooperatiu en la distribució de proveïments en les presents circumstàncies».

FELIP BARJAU, President de la Federació de Cooperatives de Catalunya, que disertarà sobre el tema:

«L'Organització econòmica cooperativista i la post-guerra».